

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 kroge, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost pošline. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 y. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 1.

V Ptujju v nedeljo dne 1. januarja 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

!!! Ne pozabi !!!

da je zdaj prišlo

ново leto 1911

in da je vsled tega tvoja dolžnost, držati se sledečih navodil:

I. Vsakdo naj takoj poravnava svoj dolg na naročnini. List se plačuje v naprej!

II. Vsakdo naj nabira naročnike listu! V skupnem delu je moč; čim več novih naročnikov bode te nabrali, temboljši in temvečji bode naš list!

Pomislite,

da je naš nepremagljivi in brezobzirni in odkriti „Stajerc“

največji slovensko pisani tednik!

„Stajerc“ obsega najmanj 8—12 strani in objavlja razven vseh novic največ gospodarsko važnih člankov, nadalje brezobzirno kritiko ljudskih izsesalcev, prav lepe povesti, smešnice, dopise, politični pregled itd. Poleg tega je „Stajerc“ edini slovensko pisani list, ki prinaša vsak teden celo vrsto lepih podučnih slik. Kar se novega na svetu zgodi, to prinaša „Stajerc“ v besedi in podobi! In vedno je

„Stajerc“ boritelj za ljudstvo!

Naš list ni od nikogar odvisen in je vsled tega vsakemu poštenemu mnenju na razpologo. Pri nas najde vsakdo svojo pravico!

„Stajerc“

je svoj čas vsakih 14 dni prav ponižno izhajal. Zdaj izhaja ponosno vsaki teden. In

na Štajerskem in Koroškem

je naš „Stajerc“ najbolj razširjeni in najvplivnejši list. Ob tej priložnosti pa povemo tudi, da se bode prihodnje leto naš list tudi na

Kranjskem

razširil in da bomo prinašali posebno kranjsko prilogo, kajti tudi v sosedni kranjski deželi trpijo vbogi kmetje pod prvaškim zatiranjem. Tudi na Kranjskem morajo kmetje izpoznati, da je slovensko-narodna politika velika škodljivka ljudstva!

Mnogo večji in mnogo boljši bode postal naš list. In v klub temu je naš „Stajerc“ skoraj

dvakrat cenejši

nego vsi drugi enaki listi. Naročnina „Stajerca“, ki izhaja vsaki teden enkrat na 8—12 (pa tudi 14) straneh, ki prinaša tudi tedensko najmanj 3 slike, znaša:

Za Avstrijo celo leto 3 kroge, za Ogrsko 4 50 K, za Nemčijo 5 K, za Ameriko 6 K. To je pač malenkostno plačilo!

Vsi na delo za „Stajerca“, ki mora biti v vsaki

kmečki, obrtniški in delavski hiši!

Naročajte naš list, razširjajte ga, pridobivajte mu naročnike, in —

zmaga bode naša!

1911.

Nekaj res novega vam povemo: danes ob polnoči, tananko ob polnoči, vlegla se je neka belolasa starka in je umrla. Komaj je zatisnila oči, ko je že neko dete zavrisnalo. Smrt in rojstvo je združili v en sam trenutek. Starki so rekli „Leto 1910“ in novorojenčku pravijo „Leto 1911“.

Moj Bog, človek ima lahko dušo, dokler diha. In vendar nas popriime semtertja otožnost. Kako solznati mir obdaja človeka, kadar sedi na svoji grudi ob zahajanju solnca. Krasno je bilo solnce in izlivalo je čisto zlato nad livado in vstvarilo nam je dan veselja. Ali zdaj zahaja solnce... na goreh še zažari svitla črta in potem prihajajo sence, sence, temne, mračne, žalostne sence...

Takemu večeru podobna je novoletna noč!

Spominjajte se solčnih žarkov, ki ste jih vživali v preteklem letu! Veselje, sreča, ljubezen, zadovoljnost, vse ste doživeli, in čeprav le za trenutek! V dosmrtno ječo obsojeni je za minuto srečen, ako nemoteno opazuje veselo mušico, ki frfota okoli njegovega okna. Toča je pobila kmetu gorice; ali preje, skozi tedne in mesece bil je srečen v upanju na krasno trgatv. V rudniški jami zakopan je živi rudar in strupeni plini ga zadušijo; ali zadnja njegova misel mu pomeni srečo, kajti svoji nedolžni deci želi solnca... Vsem, prav vsem, beraču in cesarju prineslo je preteklo leto par solčnih žarkov lepe sreče...

Ali zdaj stojimo v sredini grobov! Sence prihajajo — in na desno in na levo in spredaj in zadaj... povsod grobovi... Noč nas obdaja in vse Silvestrovo veselje ne pomaga čez to dejstvo... Kdo je za nami? Kdo je tekom leta izginil? Kdo počiva pod zeleno grudo? Kdo nam je postal tuj v strasti življenja?..

Kako smešno je vso sovraštvo, kadar mu stoji nasproti večna Resnica!..

Bodimo pametni: na solnce preteklosti in na sence bodočnosti ne pozabimo! Kajti novo leto je mejni kamen in kar je bilo na oni strani, ne pride na to stran.

Pozdravljena, ti nova številka: 1911!

Bog daj našim sovražnikom sreče — brez sarkazma kličemo to besedo! Bog daj nam moči, da nadaljujemo svojo pot: naprej, naprej v novo leto...

Politični pregled.

Delegacije so pričele zasedanje. Zanimivo je, da je ogrsko delegacijo naš prestolonaslednik otvoril. S tem nadomestil je cesarja prvič pri državnopravnemu aktu.

Vojaška smrt. Na Monte Pianu je zasula snežena lavina vojaško patroljo; pri temu je našlo 4 vojakov svojo smrt in le oficir se je mogel rešiti. Mi gotovo priznamo potrebo vojaških vaj. Ali po našem mnenju bi bilo treba malo več previdnosti. Kajti v času mira ni treba življenje vojakov riskirati!

Ogrski državni zbor je predložil razpravo glede trgovinske pogodbe z Srbijo. S tem se je onemogočilo uvoz mesa iz Srbije s 1. prosincem t. l. Iz agrarnega stališča je to le pozdraviti, kajti mesno draginjno bomo le tedaj odstranili, ako varujemo domače kmetijstvo!

Krvavi boji so se vršili na univerzi v Odesi (na Ruskem) med študenti in policaji. Šlo se je zaradi nekega prepovedanega shoda. Na obeh straneh se je streljalo. 1 študent je bil ubit, mnogo pa ranjenih: 235 študentov so zapeli. To je tista blažena Rusija, s katero nas bi prvaki tako radi združili!

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Po dveletnem vse hvale vrednem delovanju kot nadučitelj je gospod Leopold Čulak službeno prestavljen v Doberno pri Celju. V tem kratkem času si je znal pridobiti čez dve tretjini prebivalstva, kateri ga spoštujejo kot vzornega nadučitelja. On se ni brigal za narodnjaške hujskače, še manj jih je vbogal; zatoraj so ga tudi črtili kot belo vrano. Njemu je bila šola čez vse, zatoraj se je tudi trdno držal predpisov naprej postavljenih uradov in je otroke v tem smislu podučeval. Zatoraj so se tudi otroci pri njem že v drugem razredu več nereskega naučili, ko oni, kateri so preje pod Serajnikom in Klemenčičom sedem let hlače po šolskih kloph trgali. Za ubožne otroke pa je prosil in trkal pri raznih ljudeh celo po Gradcu, da jim priskrbi kruha, katerega jim mnogi starišev ne morejo v šolo dati... Zatoraj ga bomo zelo pogrešali. Vendar naj sprejme od nas na pot v Doberno hvaležna voščila, ker nam je znano, da je tudi tam potrebno, da že pri nas začeto delo uspešno nadaljuje in izročene otroke v popolni omiki izgoji, da bodejo enkrat vzgledni avstrijski državljani!

Eden mnogih gorskih občanov.

Žiče pri Konjicah. (Izjava). Ni res, da bi bil gospod nadučitelj Čuček Josef mojega fanta težko ali kakor koli telesno poškodoval, kar je tudi dognala zdravniška preiskava. Obžalujem torej to od mene povzročeno neresnično vest v tej zadevi ter prosim gospoda nadučitelja odpuščanja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od daljne sodnijske preiskave proti meni. Tudi izrekam, da je poročilo v „Narodnem dnevniku“ glede te zadeve popolnoma neresnično. — Žiče, dne 23. prosinca 1910. Josef Slanc m. p.

Grize pri Celju. Naši „zvezarji“ so ustanovili svojo posojilnico. Ali ni to velika hinavščina za tistega, ki bi moral mir in ljubezen med

ljudstvom delati? Kako so pa rajni g. župnik bili? Bog jim daj nebesa! Oni niso razprtije med farani delali, pa tudi s politikom se niso pečali! Kako je pa dandanes? Vse je na dve stranki; fantje se pretepavajo! Može se prepri-
 rajajo! Žene in dekleta se pa kregajo; to je veselje za našo faro! Pa ker naš župnik so tako radi pri vsaki stvari, ko bi se pač hoteli pomu-
 jat, da bi g. kaplana mašovat in pa pridigovati naučili! Da ne bo tiha maša celo uro trajala, do povzdigovanja se šele pririje ali pri povziva-
 nju; tam se pa vstavi. Pri peti maši, ko ima organist za vsaki del sv. maše pesmi raztalene, nazadnje mu pa vsega zmanjka; kar tako se mu pa tudi ne ljubi po orglah skakati. Ljudje pa tudi rajše gredo v drugo faro k maši pa pridejo popreje domu, če je prav dalje. Če bo huda zima, bosta tako ministranta zmrznila. Pa naj bo, vsaka reč en čas trpi, ali to se pri nas ne spremeni. . . . Opazovalec.

Iz Gočove. Na 19. decembra so bile pri nas občinske volitve, pri katerih so naprednjaki popolnoma zmagali. Da bi svojo sramoto skrili, pišejo v „Slov. Gosp.“ da se gre za Schützovo gostilno. Mi „Štajercijanci“ pa pravimo, da ho-
 čemo imeti snažno gostilno, v kateri se ne bode rabila voda iz jarka za snaženje glažov in kuha-
 nje kave. Sploh vprašamo, kaj k temu poreče višja oblast? Vsi klerikalci so kar noreli, da bi občino v svoje krepnje dobili. Tudi kaplan od sv. Ruperta je romal od hiše do hiše za glasove Vinka. Priromal je tudi župnik Pajtlar. Ne vemo, če bi prišel tako hitro h kakšnemu bol-
 niku. Seveda, političnim duhovnikom je bolnik deveta briga, denar in volitve pa prva. Prišel je tudi tajnik Kramberger, ki baje piše na neki „posojilnici“ in katerega stric je tisti Nace Breznik, kateri je vodja „sladkih bratcev“. Taka banda nosi pri nas zastavo prvakov! Breznikove „smrdakvare“ naj bi mi kmetje podpirali! Ali mi posestniki smo si izvolili može, ne pa „zadnjo stran“ ljubeče hinavce! Volitev je imela ta-le uspeh: V III. razredu naprednjaki 37 glasov, klerikalni sladki bratci pa 33 glasov; v II. razredu naša stranka 9 glasov, črnubi pa 2 glasova. Tako je občina zdaj v naprednih rokah! Klerikalci so res „nazadnjaki“; prvi ljubijo zadajno stran in drugi grejo sploh nazaj! . . . Čestitamo vrlim volilec, ki se ne bojijo Breznikovih prijateljev! Mi „Štajercijanci“ gremo naprej!

Št. Peter na medvedovem selu. Dovoli, dragi „Štajerc“, zopet za par vrstic prostora. Našim kikecem je že pač dolgi čas, če se jih vedno ne krtači, in potem kričijo, da so se že znebili liberalcev in „Štajercjevih“ pristašev. Pa zelo, zelo ste se zmotili, dragi kikeci Šenpeterski! Če se pride sto in sto Gomilšekov, ostanemo mi, kar smo bili. Može ostane vedno mož in se ne pusti voditi za fajmoštvo piščalko, ki le za svojo malho dobro gode. — V tistem žoltem zadnjem kikerskem lističu se nek mladi orlek-oslek nekaj napihuje, češ, da se liberalna in „Štajercjeva“ stranka pomika po pojatah in prešnicah k svojim zborovanjem ter tam popiva žganjico. Toda pobčeku se je menda sanjalo in ni lastnih bratcev orlov poznal, ko so spraznjujevali za cerkvijo napoljene frakeljce, ki jih skoro vsak večer spraznjujejo, predno gredo v farovž noret. Imena na razpolago, cenjeni čitatelji! Ja, ja, osli dobro poznajo frakeljce, mi pa še imamo

toliko v žepu, da si lahko privoščimo en glažek dobrega vinca. Kaj se tu pri uas v Št. Petru godi, je res čudno. Pomisli, dragi čitatelj! Zadnjič enkrat so se spravljali ti kozli iz gnezda (farovža) in začeli so se šopiriti, kaj vse jih je star tiček naučil. Ni se jim posebno posrečilo trkanje ob krmilni zaboj (Hentrügel); eden teh mladičev se je tako prekucnil, da bi si bil skoraj nos polomil. Gospodine Gomilšek, lepše in boljše uči svoje kozle, da se bodo lepše obnašali! Drugič še pa več o farovških klerikalnih ko-
 štrunih!

Hrastnik. „Vera peša“, vpijejo in jadikujejo duhovniki; vprašamo: zakaj peša? kdo je kriv da peša? Odgovor: v prvi vrsti so krivi duhov-
 niki sami! Tukaj na Dolu pri Hrastniku imamo g. župnika Veternika; ta duhovnik se ne vtika v politiko in zato ga tudi spoštujemo, čez njega se ne sliši žal besede, a čez misijonarje, katere smo imeli pred par dnevi, slišimo posvke in zgražanje, da je joj. Neka deklica pobožnih starišev bila je pri misijonarju pri spovedi. On jo je vprašal m. dr. stvari, ki so pregrde, da bi jih v listu napisali. Ko je domu prišla, bila je vsa zamišljena, tako da jo je njen oče vprašal: kaj ti pa je? In deklica mu pove, kaj jo je vprašal misijonar in vpraša očeta, kaj je to; seveda, očeta je bilo sram in ji ni po pravici povedal; pač pa ji je rekel: k misijonarjem ti ni treba več hoditi k spovedi! Pa tudi v politiko so se vmešavali ti celibaterji. Eden je rekel: dokler se bodo ljudje vtikali med duhovske stvari, toliko časa se bom mi dušni pastirji vtikali med politiko! Kaj ne, dragi misijonarji, radi bi imeli, da bi vbogi kmetje, delavci slepo molčali, trpeli in v potu svojega obraza kruh služili in krompir žrli, medtem ko bi se farji zabavali z babami a la v „Čenstohovskem samo-
 stanu“ in z denarjem se zabavali a la „monsiegnore Weiss“; kajne, dišijo vam časi 15. stoletja, ko so jih na gromadah sežigali, kdor se ni pokoril farški komandi! Vedite, misijonarji, da tukaj pri nas niste želi hvale (posebno od rudarjev ne), vedite da tukaj nismo slepi backi, kot so po kranjskih brijih! Mi ljubimo besedo božjo, tudi lepe prave, a ločiti znamo tudi pravo od nepravega; zato pa pravega krščan-
 skega nauka želimo (ne pohujšanja); cerker smo postavili v prid Kristusovega nauka, ne za politi-
 tiko in farbanje ljudstva. . . .

Iz Brežic na Savi. Vslad naročila štaj. dež. odbora vršila se je božična slavnost v naši spl. javni bolnišnici dne 24. decembra. V upravniški pisarni zasvetela se je božična smreka v stoterih lučicah in obremenjena z lepimi stvarmi. Bilo je to delo požrtvovalne gospice Ksaverie Matheis in g. med. Matheis. Z vročim veseljem gledalo je nad 100 bolnikov to krasoto in zlasti bolana deca je bila vsa srečna. Navzoči so bili skoraj vsi bolniki in uslužbenci; žalibog se slavnosti gg. zdravnika nista mogla udeležiti, ker ju je klicala težka dolžnost na druge kraje. Preč. g. pater Berard imel je primerni nagovor in usmiljene sestre so lepo prepevale. Božična darila, ki so obstojala večji del iz zimskega perila, otročjih igračk, sadov itd., je razdelila sestra nalcenica Notburga Kranjc vsem v zadovoljnost. Razven denarne svote, ki jo je dovolil dež. odbor in daril zavodovih funkcionarjev treba je opomniti zlasti bogata darila velikega dobrotnika bolnikov, veletrgovca g. Fr. Matheis in nje-

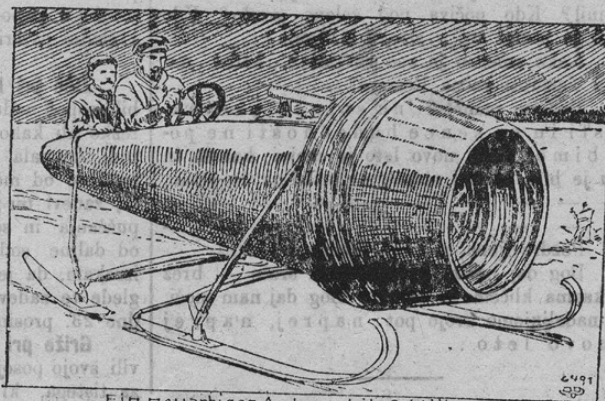
gove mile soproge, nadalje darila požrtvoval-
 gospe Cerjak itd. Na obrazih bolnikov je bila hv-
 ležnost čitati. Obenem se je razkrijo v pisar-
 krasno sliko velezaslužnega dež. glavarja gronog-
 Attemsa. Vsa priredba je bila imenitna. obža

Sv. Lenart v slov. gor. Zopet se je vsrseč
 gulašov shod v prvaški Arnušovi gostilni. Bojim
 se, da se je slavnostni gulaš zopet prekmalklet
 jedel in da bo konec zopetna blamaža. Kdo jbes
 te nesrečne prvake zopet skupaj sklical? Hoteje
 so zopet „protestirati“ proti temu, da se ved
 nemško šolo javni proglasilo! Lagati se jje
 hotelo, da bodejo kmetje stárbene troške zsta
 nemško šolo plačati. Ali vsak pametni človek dru
 vè, da hoče prvaška banda kmete le za nekaj
 vleči! Nemška šola tudi kot javna zap
 šola kmeta prav nič ne bode kojo
 štala. To je resnica, vi črni lažnivci! Bresniki
 kovi sladki bratci naj vpijejo kakor hočejo šič
 nemška prepotrebna šola bode vkljub temu bi
 javna, izluščila se bode iz vseh prvaških občirij
 in ostala vzgojevališče za napredni trg kol
 samostojno šolsko okrožje. Postala bode torej te
 popolnoma od prvaške šole neodvisna. Ko se to š
 zgodi, samoumevno nobena druga občina ne de
 bode imela ničesar za to nemško šolo plačati
 Vsa plačila, zlasti plače učiteljev, prevzame
 štajerska dežela in posamezne občine ne
 bodejo niti krajcarja plačevale! Prvaškim huj-
 skačem je pač pijača zmešala možgane, da tega
 ne razumejo! Zakaj zahtevamo nemško šolo?
 Zato, ker se v dosedanji slovenski šoli otroci
 prepotrebne nemškega jezika ne priučijo. Naj-
 večji tepec vè danes, kako potrebno je znanje
 nemščine za življenje! Zborovalci pri Arnušu
 naj le imajo svojo slovensko šolo; ali troške
 zanjo naj tudi sami plačujejo! Tako bode tudi
 trg sv. Lenart troške za nemško šolo sam v
 zvezi z „Schulvereinom“ plačal. Ali naj bi mi
 še za prvaško šolo plačevali, v katero naši otroci
 ne hodijo? Da je postala nemška šola javna,
 to je le posledica pravičnosti. Trg sv.
 Lenart hoče nemško šolo in jo bode plačal.
 Ostale občine pa se bodejo izluščile, da jim ne
 bo treba ničesar plačati. Nas pa tudi
 prvaška šola ne bode ničesar več brigala. Kdor
 noče, da bi se njegovi otroci nemškega priučili,
 naj jih torej le v slovensko šolo pošilja. Mi
 nimamo ničesar proti temu! Nemški trg sv.
 Lenart šenka torej vse troške, ki jih je imel
 za zgradbo slovenske šole, tistim od prvakov
 nahujskanim občinam, ki so zdaj izsolane. Rado-
 voljno se pripusti slovensko šolo vbogim neved-
 nežem, ki so pri Arnušu usta odpirali. Tisti, ki
 hočejo le slovensko šolo, naj jo le imajo,
 pa naj jo tudi sami plačajo! Mi se zanje ne
 brigamo! Golašovi gosti Arnušovi naj le prote-
 stirajo čez svojo lastno neumnost! Mi hočemo
 nemško šolo, kijo sami plačamo!
 Vi pa imejte svojo slovensko „narodno“ šolo;
 ali plačujte jo tudi sami! Nemška šola ne bode
 nikogar oškodovala. Vsolane občine zanjo sploh
 ničesar ne bodejo plačevale. Ali tudi trg sv.
 Lenart ne bode več na šolskih dokladah plače-
 val, kakor doslej za tako žalostno čisto sloven-
 sko šolo; sploh bode še manj plačeval, ker je
 „Schulverein“ prevzel veliki del šolskih doklad.
 Gotovo se bode z dokladami za nemško šolo od
 novega krajnega šolskega sveta tako gospodarilo,
 kakor za slovensko šolo; kajti za to slovensko
 šolo se je moralo že letos za 100 kron več
 plačati, čeprav je bilo za 100 otrok manje. . . .
 Kako pridemo do tega, da plačujemo 100 kron
 več, ako je v šoli 100 otrok manj? Vi gulašovi
 gostje Arnuša, tukaj bi bilo treba protestirati!
 Ne pa proti nemški šoli, za katero ne bodete
 ničesar plačevali! Ne smešite se, prvaški
 hujskaci, po vaših klavnih listih! Kajti vsa
 hujskarija vam ne pomaga! — Nemško šolo
 imamo in obstajala bode v blagor našem ljud-
 stvu! Pa naj se pri Arnušu še toliko golaša
 pojè, pomagalo ne bode ničesar! Mi se ne bri-
 gamo za prvaške hujskace! Naj imajo ti svojo
 prvaško šolo. Ali mi hočemo, da bi se naši
 otroci v nemški šoli tistega priučili, kar potre-
 bujejo za svoje življenje in za svojo bodočnost!

Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji. Velika nesreča
 se je zgodila pri nas. Dne 19. decembra sta oče
 in sin Zemljič hotela veliko bukev podreti. Drevo
 se začne podirati. 20 letni sin opazi, da je na
 tisti strani njegov lajbič z uro. Hitro skoči po
 njo. Ali drevo ga zgrabi in mu sterc roko ter

Nova iznajdba.

Dolga leta sem se že poiz-
 kuša, zgraditi avtomobilne šlite.
 Zdaj se je to delo baje francos-
 kemu inženirju M. Goanda po-
 srečilo. Njegove avtomobilske sani
 ali šlite, ki jih je zgradil za ruskega
 velikega kneza Kirila, imajo turbin-
 ski propeler, ki obsega 6 cilindrov
 z 30 konjskimi močmi. Ta pro-
 peler se nahaja na špici in se
 jako hitro vrti, kakor ventilatorji.
 Nova mašina je izredno hitra za
 vožnjo po snegu.

Ein neuer Artiger Automobil-Schlitten

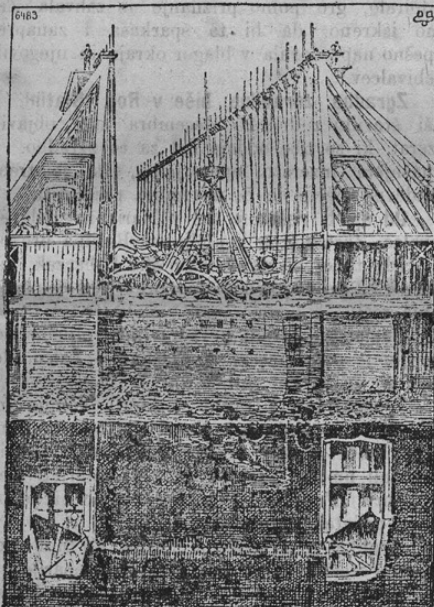

nogo in glavo. Bil je takoj mrtev. Naše prisrčno obžalovanje! Bukev je bila težka, naj bode nesrečnemu fantu zemljica lahka!

Frauheim. Ljubi „Štajerc“! Mi poštna dekleta moramo tudi v tvojem listu par odkritih besed izpregovoriti. Župnik framski Franc Mursič je javnosti itak že zaradi svojih tožb znan. Ali vedno več slabšega čujemo o njemu. Neki fant je imel deklino za ljubico že eno leto in dobila sta otroka. Zdaj je ta deklica baje v „Marijini družbi.“ Mursič jo je vprašal, ali ima deklina kakšnega fanta in rekla je, da ja. Potem ji je zapovedal, da ga mora zapustiti, ker drugače bi jo izbrisal. On je rekel, da takega žihar ima, ki je v „Marijini družbi“. . . Ko bi bil ta Mursič tako lep, kakor je priedzen in političen, ne bi imel para! V nedeljah popoldne ima z „Marijino družbo“ shod, ki se konča preko noči. Potem gre on poleg tistih devic domu in pri tej in oni hiši zopet zboruje. V nedeljo pa šifra raz/ prižnice. . . Kmetje, varujte svoje deklino pred političnimi duhovniki!

Podmorska dela.

Pred okroglo 13 leti se je v pristani Havanne vsled razstrelbe kotlja potopila bojna barka „Maine.“ Amerikanci so trdili, da so Španci to razstrelbo povzročili. To je bil tudi neposredni povod takratne špansko-

Die Hietung des im Jahre 1897 im Hafen von Havanna gesunkenen amerikanischen Panzers „Maine“.

amerikanske vojne. Od tega časa sem je barka skozi 13 let na dnu morja počivala. Seveda je vrednost materiala zelo visoka. Zato so inženirji uresničili zdaj velikanski „dok“, potom katerega hočejo potopljeno barko dvigniti. Naša slika kaže to velikansko delo.

Odgovorni urednik lističa „Südsteirische Volks-Stimme“

Rihard Watzlawek-Sanneck

(Pregleden opis njegovega dosedanjega delovanja.)*

Pred enim mesecem smo v našem listu cenj. našim čitateljem obljubili, da sporočimo v kratkem širji javnosti docela resnici odgovarjajoča in suha dejstva iz velezanimivega dosedanjega delovanja slovečega prepisuna in duhovitega slatvopisatelja Riharda Watzlawek, ki je sedaj pu raznoterih sicer pikantnih, toda nevarnih in trupalnih pustolovinah izdajatelj in odgovorni

* Opomba uredništva. Iz raznih strani se nas je naprosilo, da posvetimo v kloako R. Watzlaweka. Objavili bomo tedaj nam poslane dopise, ki se dajo seveda vsi do zadnje črke sodniško dokazati. Po pravici rečeno, ne objavimo teh dopisov zaradi pustolova in sleparja Watzlaweka samega. Ta figurica zanima pač razne preiskovalne sodnike, ali resno časopisje in resna javnost sploh bi pravzaprav ne imela povod, pečati se s tem produktom slabe vzgoje in zločinskih nagonov nezmožne domišljivosti. Mi objavimo te članke le zaradi tega, ker je ta Watzlawek nekaj „parade-Nemec“ za slovenske narodnjake, ker je Watzlawek predstavitelj politične korupcije slovenskega narodnjakstva. Ta oseba bi bila že davno izginila, ako bi se je ne oklepali — dr. Kukovci! To je pa za ničalno za izpoznavanje naših razmer in s tem se mora tudi javnost pečati! Obenem omenimo, da na eventuelne napade v slovensko-narodnem listu Watzlaweka niti z besedico odgovarjali ne bomo. Mi nismo navajeni smradu, ki ga slovenski narodnjaki tako ljubijo. . .

urednik v Celju izhajajočega zakotnega lističa „Südsteirische Volks-Stimme.“

To takrat storjeno obljubo hočemo v današnji in prihodojih številkah našega lista natančno na podlagi zbranega gradiva izpolniti; kajti mi imamo toliko mikavnega gradiva nakopičenega, da ga kar naenkrat ne moremo objaviti, ker nočemo biti v tej toli važni stvari površni in nemarni.

Pred vsem se hočemo le nekoliko in na kratko ukvarjati z drzovitim, nizkotnim in nesramnim delovanjem in nastopanjem Riharda Watzlawek v najnovejši dobi, osobito od meseca oktobra p. l. sem, katerega meseca je prevzel uredniško mesto — oprostite, da smo se zmotili, hoteli smo namreč takoj reči — mesto navadnega in odurnega prepisača tujih proizvodov, pri že imenovanem zakotnem lističu. Omenimo pa tudi že na tem mestu, da bomo doprinesli za vse naše trditve o nesramno-plovditem delovanju Watzlawekovem neizpodbitne in neovrgljive dokaze.

Prej še nekaj kratkih glavnih potez o lističu samem. Meseca septembra p. l. je raztrobil „Narodni dnevnik“, glasilo „dohtarja“ Vekoslava Kukovca in njegovih pristašev, da bode začel meseca oktobra v Celju izhajati nov nemški list. A urednik tega glasila dosita znani Vekoslav Spindler se je nedvomno zmotil ali pa nepravilno izrazil, kar se mu sploh šestokrat pripeti; brzkonje je namreč že takrat mislil pribiti, da začne prvega oktobra v Celju izhajati nov narodno-napreden v tlagi nemščini — tako imenuje vedno „Narodni dnevnik“ nemščino — pisan prvaški list, kar se razvidi najjasneje iz poznejšega članka v „Narodnem dnevniku“, z dne 30. novembra p. l., št. 222, v kojem čitamo sledeče priporočilno pismo dr. Vekoslava Kukovca, ki je v najnovjšem času baje tudi časniški podjetnik:

„Südsteirische Volksstimme“ izide jutri prvič v Celju in se bode doposlala gotovo vsa številka tudi mnogim našim društvom in posameznikom na ogled. Odkar je prenehala izhajati izvrstna zagovornica koristij in pravice štajerskih Slovencev, „Südsteirische Presse“ (prej „Südsteirische Post“, in ta je bila nedvomljivo prvaški v nemščini pisan časopis, op. ur.), nismo imeli (kdo? seveda prvaki op. ur.) več lista, v katerem bi mogli mirno in objektivno sporočiti širši javnosti svoje želje in zahteve. Počeli so o nas Nemcem in večji del tudi vladi razni nemškonacionalni listi in lističi, katerim v boju proti nam seveda ni bilo niti najmanj do resnice in kateri so že itak razburjene narodne strasti na sp. Štajerju v lastnem interesu še bolj razburjali. Celo veliko število, lahko rečemo, večina pravih, treznih Nemcev na sp. Štajerju je te gonje, ki škodi osobito gospodarskemu razvoju dežele, do grla sita in si želi mirno pisanega objektivnega nemškega lista, kateri bode priznal vsakemu pravico, katera mu gre in ki se bode zavzemal za konečni narodni sporazum na sp. Štajerskem. (Prvaško-napredni hinavci bi se tu radi delali, kakor da ne bi vsakdo vedel, da ravno le prvaško časopisje neprenehoma hujska in noče imeti narodnega miru, da le prvaško časopisje neprenehoma šunta h gospodarskemu bojkotu in da le ono zastruplja dan za dnem vse javno življenje z večnim ovađutvom in šovinističnimi izbruhi besnosti op. ur.) In ne le z gospodarskega, temveč tudi s socialnega stališča bo ta list velevažen; saj bo pomagal rušiti oholo, denarja sito, sedaj vladajočo kliko v Celju, Mariboru, Ptujju, Ormožu, Brežicah in kar je še teh manjših spodnještaj. trgov in mest, ki nikakor nočejo uvideti, da so navezana na slovensko prebivalstvo in da je najbolje, ako živé z njim v miru. (Razun nekaterih dušnih pastirjev, „odvetniških“ pisacév in navadnih brezposelnih hujskačev, ki živé od vsakdanjega hujskanja — in ti so vsi v prvaških bojnih vrstah — je pač vsak trezno misleči človek za gospodarski in narodni mir med obema narodoma, ki sta navezana eden na drugega op. ur.) Naših notranjih političnih nesoglasij se novolist ne bode dotikal. „Südsteirische Volksstimme“ bo torej vršila važno nalogo in jo toplo priporočamo v inseriranje in naročevanje.“

Tako piše o tem novem lističu glasilo poveljnika prvaške narodno-napredne stranke v Celju z dne 30. novembra 1910, t. j. dan prej (!), ko je izšla prva številka lističa „Südsteirische Volks-Stimme.“

Pribiti hočemo že sedaj, da so postali pamezni zavrženci iz nemškega tabora — med temi je tudi Rihard Watzlawek — oficijelno sodelavci prvaške stranke.

Z navedenim člankom „Narodnega dnevnika“ pa primerjamo to, kar je napisala v uvodnem članku pod nadpisom „Was wir wollen“

„Südsteirische Volks-Stimme“, z dne 1. oktobra p. l. Predočevati si pa moramo, da so krušni očetje, vzdrževalci in podporniki tega lista, ki setudi tiska v prvaški „Zvezni tiskarni“ v Celju, dr. Vek. Kukovec in vsi njegovi pristaši.

V tem uvodnem članku beremo med drugimi načelnimi točkami sledeče:

„Predvsem se hočemo boriti za enakopravnost in svobodo odklanjajoč, da bi nas neusposobljeni s svojimi nazori propadli neznamiti politiki za nos vodili ter tepali.“ (Gotovo programna točka narodno-napredne prvaške stranke v Celju op. ur.)

„Mi hočemo uvesti boljše odnošaje med meščani in deželjani v blaginjo hudo zaostalega trgovstva.“ (Da ne počimo samega smehu! — Farizeji vi, ki vedno hujskate h gospodarskemu bojkotu, ki se krčevito borite za gospodarsko osamosvojitve, vi, ki bi vsakega, ki je nemške narodnosti, najraje k tlom potlačili ali kar naenkrat požrli v vaš toli požrešni želedec, vi hinavci, vi hočete uvesti boljše odnošaje v prid zaostalemu trgovstvu? op. ur.)

„Mi hočemo, da je vsakdo zvest svoji narodnosti — kajti zaničujevno vsako renegatstvo — da izpolnjuje vsak svoje narodne dolžnosti iz ljubezni do svojega naroda in ne iz mržnje proti drugi narodnosti.“ (Brcnite torej, deželni poslanec nadležne odpadnike in odurne zvržence, s katerimi se sedaj zaupno bratite, iz vaših vrst, kojim so se vsiljivo pridružili; kajti prej ali slej jim bode gotovo dali zasluženo krepko brco — a mogoče, da bo že prepozno; denar ima kratek rep in strahopetni prebežniki dolge sleparske prste, s katerimi segajo nevidno pod vsemi mogočimi pretvezami in obšenami globoko, globoko — v žep, dokler je poln op. ur.)

„Povsodi bomo razkrili zlorabe in v javnih vprašanjih neustrašeno izvrševali kritiko, ne oziraje se na to, je-li se gre za Nemce ali Slovence.“ (Publigravi pisec tega članka tudi tu ni povedal resnice v tej zelo važni točki, ki bi morala biti bolj natančno določena; kajti ta načelna točka se le tedaj strinja z dejstvi, če bi se glasla: ne oziraje se na to, se-li gre za Nemce ali klerikalne Slovence; skoraj v vseh dotičnih člankih in članščih se na podel in krivičen način napada sicer večidel odlične in občespoštovane Nemce na sp. Štajerju, pa tudi klerikalne Slovence, kar se jasno vidi iz poročila o porotni razpravi F. E. Fridricha proti Vekoslavu Spindlerju op. ur.)

„Načeloma ne bomo pobijali nobene niti politične niti narodne niti verske stranke kot tako in tudi ne zavzemali nikoli nikakega določenega strankarskega stališča.“ (Navadno nesramno farizejstvo! Op. ur.)

„Pobijali pa bomo hibe strankarskega življenja, sleparije in prevare ljudstva, v katerih koli taborih pridemo na take stvari (Seveda le pri sleparijah in prevarah s strani prvaške narodno-napredne stranke ne; inae bi moral Watzlawek že ogromno veliko smrdljivega gradiva objaviti op. ur.)

Koncem tega uvodnika pa čitamo s posebnim poudarkom posameznih izrazov načekarjen stavek:

„Mi stopamo torej, ker s sedaj vladajočimi razmerami docela nismo zadovoljni, kot nepodkopen in opozicijski list pred javnost upajoč, da ustrežemo s tem vsestransko občuteni potrebi v blagor in zadostitev vseh dobro mislečih ljudi ter v jezo vseh zatiralcev ljudstva in klikovcev.“

Pribito je torej in pribito ostane — in naj se Watzlawek še tako peni same tegote — „Südsteirische Volks-Stimme“ v Celju je prvaški narodno-napreden nemški pisan listič.

O tem za sedaj dovolj! Sedaj pa hočemo počasi dvigniti zastiralo ter posvetiti v dosedanje življenje Watzlawekovo.

Rihard Watzlawek kot „Mica kovačeva.“

„Mica kovačeva
Pila, nič plačala;
Pil bi pač vsak hudič,
Plačal pa nič.“

Dokaze, da je Watzlawek kot urednik navaden, nesramen prepisun tujih proizvodov, doprinesemo pozneje; sploh bomo njegovo tozadno delovanje koncem tega članka osvetlili, ker silijo v ospredje drugi neštevilni zanimivi dogodljaji.

Rihard Watzlawek je zahajal od dne 15. oktobra 1909 l. naprej v gostilno gospe Elize Schneider „zum Pilsnerkeller“ v Mariboru, Freihausgasse št. 11. Bil je takrat urednik v Mariboru izhajajočega lista „Südsteirische Volkszeitung.“ Iz začetka je plačeval svoje račune takoj, a pozneje jih je ostal vsak dan na dolgu; sčasoma je narastel končno ves dolg na 59 K 46 v. Njegova upnica je bila v tej gostilni uslužbena natakarcica Lojza G. Watzlawek je omenjeno natakarcico tudi k temu pripravil, da je plačala in prevzela njegove dolgove, ki jih je napravil pri neki Katarini K. V vsem je bil torej Watzlawek natakarcico Lojzi G. dolžen 70 K 46 v.

Natakarcica bi mu ne bila nikoli niti vi-

narja zaupala — in to vse je izpovedala kot priča pri sodnji — ako bi ji ne bil Watzlawek pravil, da so njegovi stariši v Celju bogati, da posedujejo eno hišo, da izvršujejo trgovino s steklom. Nadalje ji je pravil, da je štajerski namestnik njegov dobrotnik in da mu vselej pošlje denarja, kadar piše Watzlawek ponj, da ima mesečno 300 kron dohodkov (in sicer 200 kron od svojega delodajalca R.), da ima brilante v vrednosti 700 kron v zastavljalnici v Gradcu. Pravil je tudi nič hudega sluteči natakariči, da lahko proda svoj list za več tisoč kron.

S timi slepili je natakaričo pripravil v to, da mu je zaupala. Watzlawek pa je vsak dan zahajal v gostilno, se najedel in napil ter potem odšel.

Dne 1. decembra pa je zvedla natakariča od Watzlawekove stanodajnice, da ima Watzlawek le tedensko plačo v znesku 30 kron in da je tudi njej (stanodajnici) nekaj dolžen.

Ko je natakariča to slišala, se ji ni zdelo vse v redu in postala je nezaupna. Dne 1. decembra je terjala Watzlaweka na odgovor. Watzlawek pa se je delal razaljenega ter izjavil, da bode denar še na večer istega dne v poravnavo svojega dolga poslal. Toda denarja, ki ji ga je Watzlawek obljubil, natakariča ni videla; pač pa se je Watzlawek od istega dne izogibal gostilne kakor pes mačke.

Nekaj dnij pozneje je šla natakariča sama v uredništvo in Watzlawek ji je obljubil, da bode njegov delodajalec R. vso terjatev in nekaj dneh za njega poravnal. Tudi to storjeno obljubo Watzlawek ni izpolnil in natakariča je še nekaj dnij čakala na denar. Konečno pa ji je bilo le preneumno vse to obljubovanje ter se je napotila k policiji in napravila kazensko ovadbo.

(Naprej prihodnjik!)

Schicht Stearin-sveče LEDA

najfinejša vseh mark! Apartni, elegantni zavoj!

Ne tečejo!
Ne dišijo!

Ne kadijo!
Ne delajo saj!

Gorijo s svetlim, mirnim plamenom. 872

Novice.

Obilo sreče

želi

v novem letu 1911

vsem prijateljem in odjemalcem

uredništvo in upravništvo

„Štajerca“.

Zopet prvaški polom. Večkrat že smo izjavili svoje prepričanje, da se bode s prvaškimi posojilnicami ravno tako godilo, kakor svoj čas z nesrečnimi „konzumi“. In polagoma že pričanja ta od „Štajerca“ prorokovani polom. Iz Ljubljane poročajo listi zdaj zopet sledečo novico: „Dalje časa že se čuje, da je prišla (slovensko-narodna) „Glavna posojilnica“ v Ljubljani v denarne težave. Bržkone pride zopet do velikega poloma. V tem slučaju ne bodejo le v tej „glavni“ posojilnici združene zadruge hudo trpele, marveč tudi v prvi vrsti vložniki, ki so večinoma mali kmetje in posli. Tem vbogim ljudem bode prvaško brezvestno gospodarstvo bržkone vse njih krvavo prišparane denarje oropalo! Na čelu tej zavoženi slovenski „glavni posojilnici“ stoji znani prvaški advokat dr. Matija Hudnik, katerega poznamo tudi na spodnjem Štajerskem, kjer zna tako „lepo“ s poseviti špekulirati . . . Vbogi, nesrečni ljudje, ki so še tako neumni, da zaupajo svoje krvavo prihranjene denarje brezvestnim slovenskim posojilnicam!

Hvala Bogu, slovensko ljudstvo je zdaj rešeno . . . Iz Ljubljane se namreč poroča, da je neka fabrika pričela izdelovati lastne slovenske — karte za igranje. Na also! Zdaj je pa že vse dobro . . .

Iz Spodnje-Stajerskega.

Julius Rakusch †.

V Celju žaluje vso mesto, — in z njim žaluje ves okraj in vsa spodnja Štajerska . . . Kajti nepozabljivi naš Julius Rakusch je izidnil blago svojo dušo. Kdor hoče pomembne može v naši domovini naštetih, ta mora pokojnega Jul. Rakuscha med prvimi imenovati. Bogata in plemenita, čista kot jasno sonce, bila je njegova duša! Bogato in plodnosno bilo je njegovo življenje! . . . Visoka ideja miru in dela na Štajerskem, ki jo mi zastopamo, našla je v tem možu uresničenje . . . Julius Rakusch je umrl, — dva, tri može še imamo na spodnjem Štajerskem, katerih smrt bi nas tako globoko pretresla. Kajti Rakusch je bil mož dejanja, — njegova usta niso poznala fraze, njegova roka ni poznala odpovedi, njegovo srce pa je bilo diamant . . . Rojen je bil pokojnik l. 1851. Prevzel je l. 1876 s svojim bratom železno trgovino svojega očeta, katero je spravil z neverjetnim delom na visoko stopinjo. Celi list bi lahko napolnili, ako bi hoteli le trohico njegovega gospodarskega dela popisati. Kot občinski svetnik, podžupan in župan celjski si je pridobil neveljnih zaslug. Primanjkuje nam prostora, da bi vsa njegova častna mesta popisali . . . Enega pa ne smemo pozabiti: Pokojnik bil je mož, katerega si niti najgrši nasprotnik ne upa psovati! Njegov grob je svetišče za vse, ki poštono čutijo in mislijo. In njegov pogreb je bil znamenje velikanske ljubezni, ki je silila vsem solze v oči . . . V groznem trpljenju — par dnij pred smrtjo, s svojimi nogami odrezali — končali je ta visoko čuteči mož svoje življenje. Svoje srce, svoje prepričanje, svojo ljubezen, pa tudi premoženju ednaki del svojega denarja, ves svoj vpliv podaril je Rakusch štajerskemu ljudstvu. In zato bode čulo njegov grob — štajersko ljudstvo! Lahka mu bodi domača zemlja, ki jo je tako vroče ljubil! Mi pa vemo, da nam ostane njegov spomin neizbrisno v ljubečem srcu zapisan.

* * *

Okrajni zastop ptujski (nadaljevanje poročila od zadnje številke) — 7. Po daljšem razgovoru, kateri se tiče večidel cestnih zgradb, in v katerem daje predsednik zadovoljiva pojasnila, sprejme se okrajni proračun za l. 1911. Za pokritje stroškov se je sklenilo (kakor doslej) dviganje 40% nih okrajnih doklad. Vkljub žalostnim razmeram, ki so jih prvaški poslanci vsled obstrukcije v deželnem zboru zakinili, se torej okrajne doklade ni zvišalo. Seveda se bode moralo pri izdatkih zelo štediti. — Južnoštajerski žel. odbor je prosil, da naj okraj vse potrebno za detajlni projekt namerava železnice Ptuj-Rogatec sklene. Sprejelo se je: V ta namen se skleni, sprejeti posojilo 20.000 K pri ptujski šparksia. Troški detajlnega projekta bodejo znašali k večjemu 34.000 K, od katerih mora rogaški okrajni zastop 14.000 K sprejeti. Poplačilo naložilo bode okraju komaj 1.200 K letnih bremen. Plačalo se bode obroke le toliko časa, dokler ne bode zgradbo izvršujoča korporacija proti povrnitvi stroškov stvar prevzela. Ta predlog se je sprejel brez debate. Ta akcija pravzaprav ne pomeni posojilo, marveč le garancijo do zgradbe železnice. — G. Slawitsch omeni, da se je v zadnjih letih od 4.136 sadnih dreves na okrajnih cestah 1.600 uničilo. Okrajno glavarstvo naj bi se obrnilo na župnišča in vodstva šol, da naj bi ta proti takemu pobalinskemu divljanju nastopala. Zastopnik vlade obljubi, da bode v tem oziru primerne korake storil. — Predsednik naznani nadalje delo na cesti v Klappendorf. G. Čuš se mu za to za tamošnjo prebivalstvo velevažno delo izkreno zahvali. S tem je bilo pomembno zborovanje končano.

Trg Šoštanj — mesto. Čuje se, da postane znani trg Šoštanj v Savinjski dolini v kratkem mesto. Merodajna oblastva so že dala dovoljenje.

Okrajna hranilnica v Rogatcu (stara šparksia) obdržala je 20. p. m. svoj letni glavni zbor odbora, na katerem se je zopet darila v skupnem znesku 600 K za dobrotelne in splošno koristne namene dovolilo. Od tega se je določilo: za kmetijstvo 150 K, za pospeševanje obrtništva 130 K, v šolske namene 100 K, za dijaški stipendij 100 K, za čebelarstvo 40 K, za štaj. „Odličen“ zavod za slepe 10 K in za razne druge namene 70 K. Natančno izdelani računski zaključek preteklega leta, katerega prinašamo tudi v inzeratnem delu današnje številke, kaže prav jasno, kako lepo se je ta šparksia vkljub slabim časovnim razmeram in malemu delokrogu v zadnjih 7 letih razvila. Medtem ko je glavni rezervni sklad začetkom l. 1903 po 28 letnem obstoju šparksie samo 18.417,33 K znašal, dosegl je koncom lanskega leta že svoto K 39.480,78; torej se je v tem času za dvojno svoto povzela in presega v pravih predpisano najmanjšo svoto za več kot 6000 K. Ako se premisli, da je ta vrla šparksia poleg tega v istem času iz povišanih svojih sredstev v javno koristne in dobrotelne namene skupaj 4.263 K darovala, potem daje to pač izvrstno spričevalo o krasnem napredovanju in dobrotelnem značaju tega zanesljivega zavoda. Tudi uprava se ozira lahko z zadovoljstvom na uspehe zadnje preteklosti. Njenemu pametnemu in premišljenemu vodstvu, katerega je seveda vedno zaupanje prebivalstva podpiralo, grè polno priznanje in zahvala. Želimo iskreno, da bi ta šparksia i zanaprej uspešno napredovala v blagor okraja in njegovih prebivalcev!

Zgradba zdravilne hiše v Rog. Slatini. V naši številki z dne 25. decembra smo objavili inzerat, ki se tiče oddaje del za to zgradbo. V današnjem inzeratu opozarjamo, da je treba tozadevne oferte do 5. novembra predložiti.

Od smrti rešen je bil v Mariboru delavec Povalec. Zastrupil se je s plinom. Rešilna družba je prišla takoj z zdravnikom dr. Urbacek, kateremu se je posrečilo, da ponesrečenemu življenje reši.

Samomor. Zaradi nezdaviljive pljučne bolezni si je odprl mesar A. Plaskan v Zalcu žile. Našli so ga že kot mrliča.

Prvaški tat. V Ptujju so zaprli komija Johana Fritz iz Možganc, ki je pri trgovcu Fandlandu kradel kakor sraka. V Ptujju je policiji ušel, ali hmalu nato so ga v sv. Marjeti vjeli in zaprli. Fritz je bil sladki bratec in je bil vedno prijatelj prvaške hujskarije.

Arretiral je straževodja Marinz v Ptujju neko Jožefo Potočnik iz Leskovca zaradi sleparije.

Hrvatski tatovi ukradli so pri trgovcu Frese v bližini Brežic blaga za 1000 K. Kradli so tudi v drugih krajih, dokler niso te uzmoviče pregнали.

Z nožem ranil je težko Jaka Plavčak svojega brata in njegovega prijatelja Alojza Dolška. Oj ti neumni fantovski prepri!

Sodomit. V sv. Marjeti pri Celju so zaprli hlapca Franca Stropnik, kèr je pregoreče izkazal svojo spolno ljubezen do neke — krave.

Ustrelil se je v Mariboru eksekutor Franc Hambroš. Odpustilo so ga namreč zaradi nerednosti iz službe. Vsled tega si je vzel življenje. Nesrečnež zapuščal poleg vdove 5 nepreskrbljenih otrok.

Ogrski tatovi so povzročili v radgonski okolici celo vrsto vlomov in tatvin. Prebivalstvo je hudo razburjeno.

Tatvina. V Mariboru je bilo g. H. pl. Kramer ukradene precej zlatnine v vrednosti čez 500 K. Tatova še nimajo.

Sodnji oddali so v Rimskih toplicah delavca Naceta Lube, kèr je neko 19 letno deklo posilil.

Lep sinček! V sv. Jurju j. ž. napadel je fant Johan Vodusek svojega očeta z nožem. Oče je komaj ušel, fanta so pa orožniki na varno spravili.

Iz Koroškega.

Prijatelji na Koroškem! Nabirajte nove naročnike, razširjajte naš list! V vsaki napredni hiši mora biti „Štajerca“!

„Štajerca“ opreščen. Poročali smo že svoj čas, da je slovenska hranilnica in

posojilnica v Velikovu tožila našega urednika g. Linhart, češ da ta nekega mu baje poslanega „popravka“ po § 19 ni objavil. Tožba je bila že naprej za prvake izgubljena, kar bi moral vsakdo vedeti, ki ima le količkaj soli v glavi. Ali prvaki dohtarji (dr. Rosina in dr. Brejc!) so tožili naprej. Prišlo je do dveh razprav. Seveda je bil urednik oproščen. Ali prvaki še niso imeli dovolj: vložili so rekurz. Prizivno sodišče je seveda urednika Linhart tudi oprostilo. Tako je ta zadeva za prvake smešno končala. Slovenski dohtarji seveda ne izgubijo ničesar. Ali posojilnica mora vse troške plačati. Od kje dobi posojilnica denar? Od svojih vložnikov! Ti naj se zahvalijo tistim, ki znajo tuji denar na tako brezvestni način zapravljati!

Iz Rožne doline se nam piše: Borovelski sodni okraj proglasila je oblast za okuženega, kjer se v Svečah kuga na gobcih in parkljih pojavila. Iz Sveč se ne sme živino izvažati, mački in psi ne smejo prosti okoli letati, tudi posle iz Sveč se na zunanjih posevstvih ne sme sprejemati itd. To je vse prav in pri pametnem skupnemu delu bi se kugo kmalu zatrla. Ali kaj se brigajo klerikalci za to gospodarsko nevarnost! Na Stefanovo so imeli v Svečah „shod“ z neko bedasto „igro“. Prišlo je tudi mnogo duhovnikov s svojimi podrepniki (tudi šolskimi otroci!) iz sosednih krajev. Ni čuda, ako bi se bolezen na ta način razširila. Kaj pa pravi oblast k temu? Seveda, kaplan v Svečah nima nobene živine v hlevu in se njemu ne more škoda zgoditi. „Teater“ političnih farjev je važnejši nego gospodarstvo! Kaplan ima pač premalo dela, da je postal teater-direktor. Čudimo se, da dovolijo kmetje svojim hčerkam, da postanejo pri kaplanu „igralka.“ Raje naj bi materi pomagale, ne pa za mladim farjem letale. Pri takih razmerah mora „vera pešati“.

Umrli je v Celovcu bivši župan g. cesarski svetnik Neuner. N. p. v m!

Zmrznil je v Celovcu 50 letni delavec Kindbacher.

Pogorela je pri Celovcu vojaška šupa. Baje je nekdo zažgal.

Z nožem težko ranjen je bil v Celovcu neki Anton Kahler.

Požar. V šupi farovža v občini Klein St. Paul je pričel ogenj, ki je napravil za 19.000 K škode. Neki hlapec je bil pri rešilnem delu težko poškodovan.

Mrtvo našli so mati čevljarja Gaggl v Beljaku. 80 letna ženka je menda na cesti zmrznila.

Zaprlji so v Augsburgu kmeta Joh. Kreidl. Dolži se ga, da je lastno svojo hišo zažgal.

Pijančeva smrt. V Prevalju so našli mrtvega delavca Giovanni Giusti. Umrli je zaradi preobilo vžite pijače.

Velika železniška nesreča. Pri Beljaku sta trčila dva vlaka skupaj. Obe mašini in 9 vozov je bilo popolnoma razbitih. Kondakter Ling je mrtev, 4 drugi železničarji pa so težko ranjeni. Kdo je nesreče kriv, bode preiskava dognala.

Po svetu.

Duhovnik-morilec. V Zadru so obsodili župnika Tomaževiča iz Polešnika na 5 let težke ječe, ker je zaradi „erbijske“ nekega tolovaja nagovoril, da je ta župnikovo teto umoril. Njegova ljubica, ki je iz spodnjega Štajerskega doma in se piše Ostrič, bila je obsodena na 10 let težke ječe. Takšni so politikujoči duhovniki.

Železniška nesreča se je zgodila pri Kirkby Stephen na Angleškem. Ekspresni vlak je zadel v polni hitrosti v osebnega. Vozovi so pričeli takoj goreti. 9 oseb je v plamenih življenje izgubilo.

Rudarska nesreča v Pretoria-jami v Bolbonu je veliko večja, nego se je to v prvem hipu mislilo. Doslej se je namreč iz jame 150 mrličov potegnilo. Skoraj izključno je, da bi se od 200 v jami zaprtih knapov le enega živega rešiti zamoglo.

Grozna nesreča. V Rogent le Notron povozil je ekspresni vlak voz, na katerem je bilo 9 oseb. 6 oseb je bilo ubitih, ostale pa so težko ranjene.

Kako naj svinjam klajo kuhamo.

(Popis brzoparilnika „Alfa.“

(Zapisal Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.)

Ker sem zadnjič obljubil cenjenim bralcem „Štajerca“, da opišem nekatere važnejše lastnosti o brzoparilniku, v katerem se hrana svinjam

s soparom kuha, sem dobil v pretečenem tednu veliko poročil od tovarišev kmetovalcev naj brže izpolnim obljubo. Dovolim si torej, da opišem kako se ravna z brzoparilnikom, kako in kaj se v njem kuha oziroma pari in da je hrana kuhana s parom tudi veliko bolj tečna, prebavljiva in zdrava, kakor ako jo kuhamo v vodi in odprti posodi, pri čem izpuhtijo pri vretju redilne snovi v zrak. Oglejmo si n. pr. repo, katera ima okoli 90% vode v sebi; potem ji še dodamo vodo, ako jo kuhamo v takozvanih repnih loncih (kropjačah) ali pa v navadnih kotlih. Ko se po tem načinu repa skuha, nimamo drugo, ko samo grenko (bridko) vodo; ona trohica redilnih snovi pa se je popolnoma izgubila in pri tem pa še se skuri drv, da je groza. Samoumevno je, da taka grenka repa ni tečna, kakor tudi zdrava ne. Ne bodem našteval dalje ene in druge izgube, ki jo imamo pri navadni kuhi, ker to bode vsak izprevidel in veroval še le tedaj, ko bo s parom v brzoparilniku „Alfa“ eno in drugo reč kupal.

Znanstva o brzoparilniku sem se priučil kakor sem zadnjič povedal, v deželni vinorejski šoli v Mariboru, ko sem bil meseca januarja 1909 v živinorejskem tečaju. Naročil sem si brzoparilnik „Alfa“ pri delniški družbi Alfa Separator na Dunaju XII./3. (ki uraduje tudi slovenski) Wienerbergstrasse številu 31. za 105 kron na obroke s pocinkanim kotlom, z dimnimi cevi vred in potrebni dve koleni zraven, ter je vse prav močno in solidno urejeno, s vsebino 70 litrov in tehta 95 kg. Seveda se dobijo tudi večji naprimer: 110 l., 170 l., 225 l., 300 l., 400 l., kakor tudi z 50 litri. Kazalo bi, da zahtevate cenik, ki obsega o tem jasna in natančnejša navodila itd.

Brzoparilnik se postavi lahko zunaj na prostem, v kuhinji ali kje koder. Na dnu pod parni ventil (Dampfventil) se vlije potrebna voda kakih 6 litrov pri velikosti kotla 70 l. vsebine. Ta patentiran parni ventil je ena 26 cm. dolga cev, ki stoji na dnu kotla in to je vsa umetnost, ter nima kuhanje brez te cevi pravih in povoljnih uspehov. Kotel se napolni do vrha, ali pa se nasiplje tudi manje. Potem se pokrov trdno zaključí z ono pripravo, ki je nalašč za to pripravljena na pokrovu. Voda se v kratkem času spremeni v paro, ter se kuhanje v brzoparilniku „Alfa“ vrši 15—20 minut, kakoršno je ravno kurivo oziroma ogenj. Za kurivo se rabi vsaka goriva snov. Kakor sem izračunal, ker imam že ta brzoparilnik „Alfa“ čez leto dni, imam na kurivi okoli 70% dobička; je torej sprevidno, da se brzoparilnik „Alfa“ že iz prištejka pri kurivu v prav kratkem času sam od sebe poplača. Da me bodete bolje razumeli; 70 l. velik brzoparilnik „Alfa“ prejme 5 repnih loncev (kropjač) ter rabim za eno kuhanje 5 navadnih polen drv 55 cm dolgih, torej na vsak taki repni lonec repe, krompirja ali kaj druga pripada eno poleno drv. Morda vprašaš; kaj vse se da kuhati oziroma pariti v takem brzoparilniku „Alfa“? Na to ti odgovorim in svetujem: perilo vsake vrste, ajdo za pripravljanje pšena, zel ali zelenje, korenje, peso, repo, buče, zrnje, krompir, za pripravljanje gorke vode, sadje, za izkuhanje čebelnega voska, v kuhanje češpljevca, kuhanje mesa itd. Kubaš tudi lahko slanino, obvarjaš pšenične klobase (koline) in ako želiš napravljati žganje iz tropin, sliv ali droži, narочи klobuk od iste števil, ki jo ima kotel. Razume se, da to potem naznaniš pri tvoji finančni straži. Tukaj omenim, da vsak ki naroči brzoparilnik zahteva s pocinkanim kotlom, ker drugače mu pride rja v dotiko z onimi reči, ki jih kuha. Zelo priporočljivo tudi je meškalcno zraven naročiti, s katero se klaja enakomerno, hitro in brez truda razdrobi.

Z parenjem v brzoparilniku „Alfa“ zamorejo se tudi manj vredni pridelki porabiti in napraviti užitnim n. pr.: nagnit krompir, zaduhlo zrnje, plesniva detelja, seno i. t. d., zamorejo se živini brez vsake škode za njeno zdravje v brzoparilniku „Alfa“, kajti vroči par uniči strupene glivice ki gnolobo in plesnobo poljskih pridelkov povzročajo. Kdor torej ljubi svojo živino, naj ne poklada nevarjene krme ali klaje. Ako se poklajada živini nezreli pridelki, črni ali nagnit krompir itd. je parjenje neobhodno potrebno, ker se zamore pripetiti, da zbolí in pogine vsa živina celega hleva. Ravno tako iztira tudi par

grenkost ali brijavo, ki se nahaja v repi, ter je repa parjena v brzoparilniku „Alfa“ bela ko sneg, veliko bolj okusna, kakor tudi vsaka druga klaja bolj tečna.

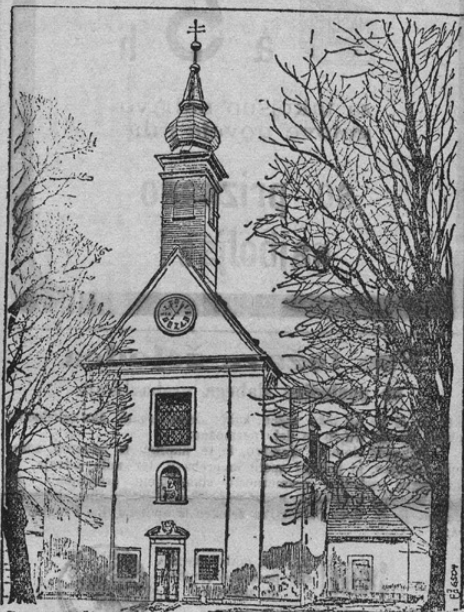
Preiskusil sem ta brzoparilnik „Alfa“ skozi leto dni na vse načine, in ne morem zadosti njegovih dobrih lastnosti popisati in pohvaliti, posebno moja žena, ki ima opravke z njim, ima pri tem veliko veselja.

Po navedenem načinu je izprevidno, da se tak brzoparilnik „Alfa“ rabi ne samo v zimskem času, ampak skozi celo leto: Ob koncu še pristavim, da so si naši kmetovalci to novost natančneje pri meni ogledali, ter so si naročili te brzoparilnike „Alfa“, ki so jih za najboljše spoznali in sedaj jih tudi oni ne morejo zadosti pohvaliti.

Želim Vam zdravo, srečno in veselo novo leto!

Romarska cerkev.

Naša slika kaže krasno romarsko cerkev v fari Frauenhofen. Skozi stoletja že je ta cerkev cilj

Zum 250jähr. Jubiläum d. Wallfahrtskirche i. Frauenhofen.

tisočeri pobožnih duš. Letos praznuje ta cerkev 250 letnico svojega obstoja. Slavnosti vodi neki višji duhovnik iz Dunaja.

Gospodarske.

Kako se napravlja kisló zelje in kisló repa. Odberejo se bolj trde kapusove glave in puste ležati 8 dni, da postanejo bolj mehke. Nato se glave na drobno zribajo, zelje posoli (za vsakih 15 glav se vzame 1/4 kg soli) in pusti par ur pri miru. Na dao posode, v katero se ima spraviti zriban kapus, naj se dene nekoliko kapusovega listja, zriban kapus nato plastasto vlaga in obenem s kimljem potrosi ter sproti dobro stlači. Ko se je spravlil ves kapus v kad, naj se dene na vrh čista rjuha, vrh te primerno velik lesen pokrov in obteži končno s kamni. Posoda ali kad, v kateri se nahaja zriban kapus, naj se pusti nekaj dni v kuhinji (t. j. dokler ne začne dišati kapus po kislém in ne nastavi mehurcev) nato pa naj se prenese posoda v klet. Po 3 tednih se kapus skisa, na kar naj se voda z vrha s kako zajemačo pobere in vse dobro posuši s cunjami. Ko se je vodo pobralo, pobere se iz kadi kamne in pokrov, obeje se dobro omije in dene nato pokrov na mesto in zopet obteži s kamni ter nalije na zelje sveže vode. Kisló zelje mora biti pod vodo. Na enak način se napravlja kisló repa.

Kdaj je treba podložiti koklji? Marsikaka gospodinja podloži kokljo celo še pozno poleti, ker se nadeja, da piščeta do jeseni še dorastejo. To je sicer mogoče, pa le tedaj, če je jesen prav topla in suha in če je na razpolago gorak kurnik ali kak drug prostor. Če pa nastopi oktobra ali novembra mokro vreme, pozno izvaljena piščeta večinoma poginejo in marsikateri ugiba, zakaj so poginila. In vendar je to popolnoma naravno. Vsaka kura se namreč v prvem letu starosti dvakrat oskubi. V prvih tednih po izvalenju zgubi namreč mah in zraste ji perje, kar navadno nima zlih posledic. V drugič premenja perje za 3 ali 4 mesece kasneje, oskubijo se toraj pozno poleti izvaljena piščeta o najbolj neugodnem letnem času, vsled česar jih potem mnogo pogine. Vsaka gospodinja naj poskrbi toraj, da se izvale piščeta kolikor mogoče zgodaj. Najboljši čas za valenje je doba od početka marca pa do polovice maja. Piščeta, ki se izvale kasneje, naj se rede le za meso in čimprej zakoljejo.

Nj. ekselencija tajni svetnik baron Aleksander pl. Hoyningen-Huene v Petersburgu pisal je iz lastnega nagiba sledečo pismo g. dvornemu apotekarju Feller: »Sprejmite mojo najiskrenejšo, globoko čuteno zahvalo za doposlilost Vašega čudnega pristnega Fellerjevega fluida. Moji nogi je dobro storilo, vse bolečine so minule, tako da se morem zopet prosto gibati«. Storit bodem, kar je goče, da to sredstvo znanem in zdravnikom najboljšo priporočam. Fellerjev fluid z zn. „Elsa fluid“ se dobi v dvorni apoteki E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz 241 (Hrvatsko) i. s. 12 malih, 6 dvojnih ali 2 specialnih steklenici franko za 5 K. To sredstvo ima tudi v inozemstvu mnogo prijateljev, kakor kaže zgorajšnje pismo.

Opozarjamo sveje čitatelje da naj si pustijo vpsolati novoletni cenik z 5000 podobami svetovno znane firme ur Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/25 doposlati, ki je vsakomur brez skupne obzve franko na razpolago. Zadoštuje dopisnica z natančnimi naslovom.

V Aziji živi močni izobraženi narod, ki ima na lastnem temelju razvito kulturo. Čeprav se lastnosti tega kitajskega naroda mnogokrat zasramuje, je vendar mnogo njih govorov korektnih, n. p.: Ako kitajec znanca vpraša, kako mu gre, reče: „Ali ste s svojim žolodcem zadovoljni?“ Priznajo torej, da je človek le tedaj zdrav, ako je njegov žolodec v redu. Zato naj bi se najmanjše nerodnost žolodca takoj odpravilo. V ta namen se rabi dr. Rosa balsam za žolodec iz apoteke B. Fragner, c. k. dvorni liferant v Pragi. To sredstvo dobi se tudi v tukajšnjih apotekah. Glej inzerat!

Zvezda
s križcem

MAGGI-JEVE kocke

391

à 5 h

za takojšno nabavo gotove goveje juhe

so priznано najboljšje!

Vse težave žolodca so posledice slabega prebavljanja

kakor da bi ne bil tako važen, kakor drugi organi. Ako žolodec ne prebavi, je vse truplo za delo nezmožno.

Priznano domače sredstvo, ki se napravi iz izbranih zdravilnih zelenjav, ki pospeši apetit in prebavo ter milo odvaja, ki zniža znane posledice nezmožnosti, slabe diete, prehlajenja, sedenja, bolečine v žolodcu, naponjanje, preveliko kisline, krtevite bolečine, je dr. Rosa balsam za žolodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli embalaže niso postavno varstveno znakom!

Glavna zaloga: Apoteka

B. Fragner,

c. in kr. dvorni liferanti, „k. Ernemu orlu“ Praga, Kleinsseite 208 kot Nerudgasse.

Pošta razpóšiljate vsak dan.

1 cela steklenica 2 K pol steklenice 1 K.

Po pošti proti naprej-plačilu K 150 se pošlje 1 malo, K 280 1 veliko steklenico, K 470 dve veliki, K 8— stiri velike steklenice, K 22— pa 14 velikih steklenic franko na vse poštuje Avstro-Ogrske. — Depoti v avstro-ogrskih apotekah. 939

Dobro vpeljana gostilna

ob krajini cesti, 15 minut od velike državne ceste med Mariborom in Slov. Bistrico, obstaja iz lepo novozidana z opeko krite hiše z 6 sobami, kuhinjo, velikim kletmi in norozidanim gospodarskim poslopjem, velbanimi hlevi, velikim sadonosnim, njivami in travnikom, vse v najboljšem stanu ob zelo močni vodi, (5 metrov Wasserfall) za vsako žago, mlin ali bučnega olja fabrika pripravno, se takoj zavolo preselitve za 16.000 K prod. Šparkasa je 8.000 K vknjizene. Natančnejše pöve Franz Petelinz, zgornja Polskava pri Pragerskem.

Lepa nova 12 let davka prösta

hiša

z okoli 3 orale najboljšje prvorazredne zemlje v Slov. Bistrici, 5 minut od šole, cerkve in kolodvora se takoj za 9.000 K prod. Polovico za izplačati, natančnejše pöve Franz Petelinz, zgornja Polskava pri Pragerskem. 11

Ženitna ponudba.

Fant, 30 let star, želi v zakonski stan stopiti takoj po božiču, išče dekle od 25—30 let ali pa vdovo, ki ima kakšnih 1000 gold; je posestnik na lepi ravnini, ima do 40 oralov zemlje, je izučeni zidar in krovec. Več pöve upravnništvo „Štajerca“. 17

Oblastnijsko dovoljena razprodaja Ivan Berna v Celju, gospodska ulica šte. 6

priporoča svojo bogato zalogo obuval za pomladansko letno in zimsko sezijo, vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujeja izdelka. Gumj za pete, vrvice, zaponke vedno v največji izbiri. Priporočam tudi specialistom prave gorske in lovške čevlje izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila. Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 617

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba užigalic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajerčeve užigalice“! Glavna zal. firma brata Slawitsch v Ptuj.

Brata Slawitsch v Ptuj

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	—	h
Singer Medium	90	—	—
Singer Titania	120	—	—
Ringschiffchen	140	—	—
Ringschiffchen za krojače	180	—	—
Minerva A	100	—	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—	—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno. 6

Izučena mlada prodajalka,

ki govori oba jezika, želi do 15. januarja v trgovini z mesanim blagom službo. Ponudbe pod „Tüchtig und ehrlich“, poste restante, Bad Neuhau pri Celju. 16

Srečno novo leto

želi svojim p. t. kupcem in prijateljem čevljar Gottfrid Jawernig v zgornji Polskavi. 12

Kovačija

na okrajni cesti v Lihtenegg, stara kovačija in lepo stanovanje, vrta za zelenjavo, da se takoj pod dobrimi pogoji v najem. Ponudbe sprejme Franz Schostersitsch, št. Vid pri Ptuj

Zasluge!! 799

2—4 K na dan in stalno skozni prevzetje lahke štrikarije doma. Edino moja mašina za hitro štrikanje „Patenthebel“ ima izkušene jeklene dele, štrika zaneslj. nogavice, modne in športne izdelke. Predzn nepotrebn. Poduk zastoj. Oddaljenost nič ne stori. Troški mali. Pisma. garanc. trajne službe. Neodvisna existenca. Prospekt zastoj. Podjetje za pospeševanje domačega dela, trg. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariabfl, Neukengasse 1, 06.

Pozor! Priložnostni nakup! 1008

50.000 parov čevljev, 4 pari za le 10 Kron. Zaradi ustavljanja plačil večih fabrik se mi je naročilo, prodati večje množico čevljev pod preizvajalno ceno. Oddam torej 2 para moških in 2 par ženskih čevljev na znore rujava ali črno usnjo, galosirane, močne, elegantno, facon, velikost po štev. ali centimetru. Vsi 4 pari za 10 K. Pošlje po povzetju. Izmenjava dovoljena. F. Humann, fabrika obuval, Dunaj II., Aloisgasse 3.

Vsem onim, ki trpijo na žolodčnih težavah, slabem prebavljanju, koliki ali drugemu motenju organizma, ki stoji v zvezi s prebavljenjem, pripraviti je najbolje slavnostno žolodčno kapljice (znanka „Rdeči rak“). Ki se jih izdeluje po starodavnem receptu iz najboljših in priznanih izdelkov ter drugih naravnih produktih. — Cena 1 steklenice 1 krona. Ako se K 6 — naprej pošlje, sprejme se 7 steklenice. Krebs-apoteka S. Mittelbach, Dunaj I., Hoher Markt 8 (Palais Sina), 859 Ustanovljena pred letom 1848. Internurban-telefon št. 20.848.

Ekonom

28 let star, ledičen, govori nemško in slovensko, veče ekonomije, zlasti vinogradništva, sadjarstva in prometa trane šole, z najboljšimi spricvali, išče za takoj službo. Prijazne ponudbe pod „Tüchtig und ehrlich“ na upravo tega lista. 1080

Kmetijstvo, 1076

ki meri okol 24 jobov, hiša in gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, z opeko krito, blizo cerkve in glavne ceste, železniške postaje in je v ravnini v mariborski okolici, se po ceni prod. Kdor želi kupiti, naj vpraša pismeno ali osebno v upravnishtvo „Štajerca“; prekupci izključeni.

Sodarski učenc, 10

se sprejme pri g. Hamböck, Graдец, Zeilergasse 32.

Mlinski pomočnik

in en mlinski delavec ev. močni učenc se sprejmejo. „Aumühle“ pri Ptuj. 2

Pekarija

na deželi ali v malem mestu na spod. Štajerskem se vzame v najem, ali se pozneje kupi, do 1. prosinca ali 1. marca. Naslov: „Štev. 153“, poste restante Maribor. 1079

Za bolnike! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako zastarelim in trdovratnim slujajem revme, ghta, živčne bolezni, glavni in zobobola, bolečin na hrbtu in muskelnih, bodenja v strani, trganja v udih, otekline, hvali se splošno na mnogih klinikah praktično izkušeni, od 1000 zdravnikov priporočeni

Ichtiomentol,

ki je patentiran v vseh državah, mnogokrat premiran. Na zdravilni moči nedoseženi! Uspeh presenečljiv! Čez 15.000000 zalvalnih

pisem. Edina razposiljatev in fabrika kem. laboratorij ces. svetno. in apotekarja S. Edelman, Sambor, Ringplatz 39. Franko-pošiljatev po povzetju 5 steklenic K 6—, 10 steklenic K 10—, 25 steklenic K 23—. 881

Mesto 40 K samo 6 K

Priložnostni nakup

Gamsova brada

pod jelenovi bradi, nova. zelo lepa. 15 cm dolga, dlaka, z lepo staro srebrno cevko in Hubertovim krzem, skupaj samo 6 K. Dlaka in obruc po jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalec gamsovih brad

Fenichel, Dunaj IX, Altmuttergasse 3/123
Mnogo priznalnih pisem. 1056

V življenju nikdar več! Mesto 16 kron samo 6 kron.

Vsled cenega nakupa v veliki fabriki ur, prodam moje pravo kovinsko

6K

„Gloria“ srebreno remontoar uro

dvojni mantelj, 36 urno izvrstno rem. kolesje, teče v kamenjih, krasno obšije, graviranje z kojnjem, jelenom, levom ali vapnom, dokler izda zaloga za malenkostno ceno

6 kron za en kos

prejšnja cena 16 kron.

Primerna „Gloria“ srebrena veržica 1 krono 3 leta garancije. — Pošilja po povzetju Ekspornata hiša ur

Max Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/25. 1053

Lepo posestvo

in sv. Nikolaju pri Lubečni, obč. Škofijavas pri Celju, ki obstoji iz stanovalne hiše, gospodarskega poslopja s 3 velbanimi hlevi, svinjskim hlevom s 4 velbanimi hlevi in svinjsko velbano kuhinjo, vse v dobrem gradbenem stanju, nadalje okroglo 10 oralov jako dobrih njiv in travnikov za 12—14 kosov govede, 16 oralov mladega gozda tudi z drevjem za podirati ciglarna z jako dobro niovico, se prod za 28.000 K. Občinska šparkasa Celje je na 1. mestu 8.000 K posojila dovolila in lahko na 2. mesta 10.000 do 12.000 K vknjiznih ostane Vpraša se pri g. Karl Teppey, Celje.

Grazer Kasse

(r. G. m. b. H.), Graz, Sackstrasse Nr. 14, verleiht Geld — auch in grösseren Posten — rasch, ohne Vermittlerprovision, ohne Lebensversicherungszwang und ohne Zwang zu Gehaltsvormerkungen bei mässiger Verzinsung gegen Bürgschaft oder gegen Gehaltsabzug mit Lebensversicherung, oder gegen Grundbücherliche oder sonstige entsprechende Sicherheit im Personalkreditzweig zur Rückzahlung in Wochenraten (von welchen auch mehrere zugleich gezahlt werden können), so dass das Kapital in 5 oder in 10 oder 15 Jahren rückgezahlt wird, im „allgemeinen Zweig“ aber in beliebige zu vereinbarender Frist. Schnellste Erledigung. Auszahlung der Vorschüsse nach Herstellung der Sicherheit sofort Drucksortenversand.

Edina prodaja.

Najboljše kolo cele monarhije.

Prvi galvanizirani zavod za zanikanje, za prevlačenje z bakrom ali mesingom z dinam-obrabo. Bogato zalogo vseh delov, ki slusijo k temu in nadomestnih delov ter potrebn h predmetov. Najsolidnejša postrežba. Nizke cene.

Zaloga šivalnih strojev in koles 510

S. Dadien, mehanik
Maribor, Viktringhofgass. št. 22, glavna zaloga I. nadstropje.

Največja in najbolj urejena delavnica za reparature z obratom

moči.

Reparature vseh vrst na kolesih, motorjevih kolesih, avtomobilih, šivalnih in pisalnih strojih, izvršijo se najatančnejše in strokovnjako.

Prvi galvanizirani zavod za zanikanje, za prevlačenje z bakrom ali mesingom z dinam-obrabo. Bogato zalogo vseh delov, ki slusijo k temu in nadomestnih delov ter potrebn h predmetov. Najsolidnejša postrežba. Nizke cene.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

(Straschill's Kräuter-Bitter)

iz premiirane štajerske žgalnice finega domačega žganja in veledestilacije

Max Straschill v Ptujju.

Prinašam v trgovino velfino dvojno želodčno grenčico iz zelenjave in korenin pod imenom

Straschill'ova grenčica iz zelenjave (Straschill's Kräuter-Bitter).

To je izdelek najvišje dovršenosti in nedosežen v dobroti ter vplivu.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin. Izdeluje se iz najboljših kot domača ter želodčna sredstva znanih dobro vplivajočih zdravilnih zelenjav in korenin ter iz najfinejših temeljnih snovi.

V Straschill'ovi grenčici iz zelenjave

vporebi se le izbrane najfinejše aromatične zdravilne zelenjave in korenine najizbornejše vrste. Ekstrakcija, t. j. dobava in izsesanje vplivajočih snovi iz zelenjav in korenin, zgodi se po najnovejšem, znanstveno izkušenem ekstrakcijskem načinu. S pesameznimi zelenjavimi in koreninami se različno ravna in sicer na ta način, da se porabi za vsako rastlino (Droge) ono ekstrakcijsko metodo, po kateri se iz iste najboljše zahtevano snov izvleče.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je čisti, naravni izvleček (ekstrakt) najfinejših zdravilnih zelenjav in najboljše vplivajočih korenin.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

vpliva vsled svoje sestave milo na prebavljanje, okreпча želodec in truplo in je jako prijetna.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je domače in želodčno sredstvo, napravljeno z ozirom na namen. — V nobeni domačiji naj je ne manjka!

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je neobhodno potrebna pri večjem telesnem naporu in štrapacah. Posebno priporoča se Straschill'ovo grenčico iz zelenjave za turiste, lovce, potnike na morju, vojaštvo, romarje itd.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

je izvrstna dvojna želodčna grenčica iz zelenjave in korenin (garantirano prosta od vseh esenc in ostrih, zdravju škodljivih snovi.)

Straschill'ova grenčica iz zelenjave

dobi se v vseh boljših tozadevnih trgovinah, gostilnah, kavarnah itd. — Zahteva naj se povsod izrecno

Straschill'ovo grenčico iz zelenjave

(„Straschill's Kräuter-Bitter“)

in zavrne naj se vsako drugo manjvredno blago.

Max Straschill v Ptujju

premiirana štajerska žgalnica finega domačega žganja in veledestilacija.

Največje povišanje teže!
Najkrajše trajanje pitanja! Najfinejša kakovost!

povzroči kot do-
datek k navadni
svinjski krmi

Fattingerjev
„Lucullus“

ki je najprimer-
nejša in največ
vsebujoča krepil-
na krma za pi-
tanje in rejo.

V posebnih kr-
milnih pristnih
na kr. ogrski
živino-fiziolog
preizkovalnici.
v Budimpešti
se je dognalo,
da se z 2 kg.
„Lucullusa“ ži-
vo teže za 1
kg. zviša.

Brez razumnega
krmljenja so dobri
pridelki v živinoreji
izključeni.

896 „Lucullus“ vrsta II za rejo } 50 kil z vrečo vred
„Lucullus“ vrsta III za pitanje } K 11-50 od fabrike.

Ceniki brezplačno od fabrike živalskih krmil

Fattinger & comp. z. z. s. z. Dunaj-Inzersdorf.

V Brežicah na Savi

na spodnjem Štajerskem je

vsako soboto veliki
svinjski sejem.

Proda se

pod ugodnimi pogoji rodovi-
tno posestvo z mlinom in žago, ležeče ob
južni železnici. Močna in trajna vodna sila omo-
goči potom turbine napravo električne centrale
za trg in okolico. Že mlin in žaga sama nudi
gotov kruh. Natančnejše informacije daje Robert
Kunze, št. Jur ob južni železnici.

Učenec

iz dobre hiše in z dobro šolsko
izobrazbo, zmožen nemškega
in slovenskega jezika, se takoj
pri polni oskrbi sprejme v
trgovini s kratkim in štrikanim blagom Franz
Hoinig v Ptuj.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. poš-
tne-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod

Gire koato pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8-12 ura.

Občjenje z
avst. ogerske
banke.

Prilporeča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posrede-
vanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banke.
Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Ad št. 1904/I-1910.

Ofertni razpis

za prevzetje dela z umetnim
kamenjem in dobave pohiš-
tva za novo zgradbo zdra-
vilne hiše (Kurhans) v Ro-
gaški Slatini.

Zaradi prevzetja dotičnih del se
morajo oferti najkasneje do 5
januarja 1910 pri deželnemu stav-
benemu uradu (Landes-Bauamt) v
Gradcu vložiti.

Več o tej stvari glej v „Štajercu“
z dne 25. decembra 1910.

Deželni stavbeni urad v Gradcu
Rosmann m. p.

Svetovno mojsterstvo v industriji ur
vendar pridobljeno! 276

Prevezje edine razprodaje me spravi v položaj,
za le K 4-90 oferirati elegantno, ekstra ploščo
amerik. 14 kar. zlato-duble Švic. žepno uro. Ista
ima dobro idočo 86 urno Anker-kolesje premirane
znamke „Speciosa“ in je na električni poti s prav-
nim zlatom prevlečena. Garancija za preciznost
4 leta.

1 k. K 4-90
2 k. K 9-30

Vsakičuri doda se fino poslačeno veričico zastoj.
Brez rizike, ker izmenjava dovoljena, ev. denar
nazaj. — Pošlje po povzetju

E. HOLZER, Krakova, Stradom 18/26.

Božično darilo

ki veže korist z veseljem.

SINGER

šivalni stroji šivajo, štikajo, stopfajo.

SINGER

šivalni stroji so dobili v Bruselnu 1910
zopet najvišje odlikovanje.

SINGER Co.

akc. dr. za šiv. stroje.

Ptuj, Hauptplatz št. 1.

Pojasnila se dajo radovoljno.

Bilanca okrajne hranilnice v Rogatcu

(stara šparkasa)

Aktiva.

za leto 1909.

Pasiva.

	K	h		K	h
Hipotečna posojila	521173	70	Hranilne vloge	662545	49
Menice (Wechsel)	53299	36	Naprej-plaćila obresti	2705	49
Vrednostni papirji	97427	80	Povrnila požarne škode	228	01
Kreditni zavodi	7880	30	Tuji depoti	1500	—
Realitete	10460	83	Glavni rezervni sklad kon- cem 1908 K 35.131-50		
Inventar	1349	88	Čisti dobiček		
Asekurancijski predplački	333	29	1. 1909	4.349-28	39480
Hipotekarne obresti	13748	44	Kurzni rezervni sklad	284	50
Obresti vrednostnih papirjev	986	59			
Blagajniška gotovina	36	08			
Razno	48	—			
Skupaj	706744	27	Skupaj	706744	27

Za ravnateljstvo:

Franz Straffella, c. kr. notar,
načelnik ravnateljstva.

Za odbor:

Ludwig F. Miglitsch,
načelnik odbora.

Za knjigovodstvo:

Hans Weberitsch,
tajnik.

Najzanesljivejša vloga kapitala, visoko obrestovanje. Rentni davek plača šparkasa sama,
brez da bi kaj od svote vložnikov odtegnila. Obresti se vsako pol leta h kapitalu pripišejo in
zopet obrestujejo.

Uradni dan za denarni promet vsak četrtek od 8.—11. ure dopoldne. Drugo poslovanje
in pojasnila vsak delavnik razun četrta radovoljno in brezplačno med navadnimi uradnimi urami.

Izvrstni špiritni

kvas (Prebhefe),

ki krepko poganja, oddaja po nizki ceni franka
na vsako pošto ali železniško postajo

Makso Mayer

preje Freiherr v. Dumreicher-jeva fabrika spirita in kvasa,
Savski Marof.

14 Kdo želi

kupiti posestvo, prav blizu cerkve sv. Trojice
v slov. gor. Hiša je v lepen
stanu in primerna za mal-
trgovino. Posebno ugodno
kraj za kakega obrtnika (n. pr. pekla). Zraven je hle-
za svinje in 4 glave govejše živine. Posestvo obstoji iz
1 orala sadnega vrta, 2 orala njiv in 2 oralov gozda ter
se proda vsled smrti posestnice. Za ceno se izve pri
Karl Golob, posestniku prišv. Marjeti na Pesnici

Mesto

18 K le 7 B

krasna žepna ura (remont.) iz sre-
ra „Gloria“, s 3 lepo izrezljan-
pokrovci na pero. Kolesje na sid-
Tečaji na kamea. Jamstvo na
leta. Po povzetju K 7. —

Tovarna ur M.H. HOROWITZ
Krakau, Diefelgasse 57.